

Stærke Børnefællesskaber

"Månedens klumme" - oktober 2013

Inklusion - et ord i splid med sin egen intention

Af Jacob Folke Rasmussen

Der er noget mærkeligt over ordet inklusion. Umiddelbart skulle man tænke, at inklusion beskriver en positiv intention, men alligevel er det som om, ordet kommer til også at have en negativ klag. Dette handler måske om, at alene det, at vi taler om inklusion, skaber en bevidsthed om, at eksklusion også kunne være en mulighed.

"Inklusionsbørn"

Så længe vi taler om inklusion, kan vi komme til at understrege ordets modsatte pointe; at der stadig er dem, der hører til, og dem der ikke hører til. Sidste nye skud på stammen er, at flere er begyndt at tale om børn i udsatte positioner som "inklusionsbørn". Dette er om noget en paradoksal betegnelse. Så længe vi opererer med en sproglig opdeling mellem de almindelige børn og inklusionsbørnene, sætter vi en tyk streg under, at inklusionsbørnene ikke er inkluderet.

Barnet er ikke problemet

Dette dilemma kalder på en sproglig opmærksomhed over for emnet. Dog må denne opmærksomhed ikke forveksles med en idé om, at vi ikke må tale om problemer. Faktisk er jeg en stor fortaler for, at vi genindfører en professionel villighed til at interessere os for problemer. Der ligger meget livskraft gemt i vores reaktioner på det problematiske, ligesom problemer kan repræsentere fantastiske genveje til at komme til at tale med folk om, hvad der er vigtigt for dem. Det, jeg har imod betegnelsen "inklusionsbørn", er, at vi kommer til at tale om børnene som problemet. Vi kommer til sprogligt at indikerer, at inklusionsbehovet er en del af børnenes personlighed.

At skille personen fra problemet

Det er muligt at tale om det problematiske, uden at gøre børnene til problemet, og uden at gøre det problematiske til et karaktertræk ved børnene. Dette kan gøres ved sprogligt at skille problemet fra personen. En god tommefingerregel i denne bestræbelse er at være opmærksom på ordet "er". Så længe vi taler om at nogen "er" eksempelvis dovne, vildbasser eller sårbare, så kommer vi til at linke beskrivelsen til deres personlighed og identitet.

Stærke Børnefællesskaber

”Månedens klumme” - september 2013

Problemet er ikke det samme som identiteten

Filosoffen Anders Fogh Jensen definerer identitet som "den nødvendige illusion om at være det samme". Men pointen er netop, at børnene ikke hele tiden er dovne, vildbasser eller sårbare. Situationen er ikke hele tiden den samme. Manglen på initiativ, den voldsomme adfærd eller sårbarheden kan være mere eller mindre til stede, og i visse situationer kan problemet være helt fraværende. Sprogligt er det ikke sværere, at skille person og problem, end når vi for eksempel taler om sult. I den sammenhæng er det helt almindeligt for os at tale om, at "sulten fik ham til at miste koncentrationen" eller at "sulten overmandede ham". I sådanne situationer ville vil ikke sædvanligvis bruge sætningen "Han er et sultent barn".

Hvornår viser problemet sig?

Som i eksemplet med "sult" kan vi tale om, hvornår manglen på initiativ viser sig, hvornår den voldsomme adfærd især kommer på banen, eller om hvornår sårbarheden i særlig grad har en negativ indvirkning. Derved bliver problemet en faktor, som både barnet og de vigtige voksne, der omgiver barnet, har en fælles interesse i at fratage indflydelse, idet barnet heller ikke ønsker de negative følgevirkninger af problemet.

Fra irritation til solidaritet

"Jeg er ikke et problembarn, jeg er et barn med problemer", har Jørgen Riber engang citeret en pige på et behandlingshjem for at sige. Med udgangspunkt i denne klummes tema kunne sætningen omformuleres til "Jeg er ikke et inklusionsbarn, jeg er et barn, der har brug for hjælp, så problemerne ikke får skubbet mig ud af fællesskabet".

”Jeg er ikke et inklusionsbarn. Jeg er et barn, der har brug for hjælp så problemerne ikke får mig skubbet ud af fællesskabet”

**SORØ
KOMMUNE**

Læs tidligere udgaver af "Månedens klumme" på www.soroe.dk/inklusion